DIGITAL BEVARING

i Nasjonalbiblioteket

LAGET AV

Vegard Stoveland & Team Digital Bevaring

DEL 1 – Hvorfor er det viktig?

VÅR KULTURARV ER ET SKATTKAMMER VI MÅ TA VARE PÅ!

BIBLIOTEKET I ALEXANDRIA

DETTE VIL SETTE OSS 500 ÅR TILBAKE I TID!

DERE BARBARER BURDE SERIØST PRØVE Å BYGGE AKVEDUKTER MED BETONG, DET ER GENIALT!

HVA KALTE DU MEG?

ROMMERRIKET

VI HAR IKKE SKRIFTSPRÅK

INKA-RIKET

PFFT, FOLK KOMMER TIL Å HUSKE DET!

HISTORIENS GLEMMEBOK HAR MANGE SIDER!

ETTERSØKT – NØGEL FØRSTE SPILLEFILM "FISKERLIVETS FARER" (1980)

FORTSATT IKKE FUNNET?

NOPE

HURRA FOR DEN DIGITALE TIDSALDER!

...TIL EN GJENNOMBRUDD I MENNESKETS HISTORIE

VI PRODUSERER BITS!

R.I.P. DIGITAL MINNE 1985-1999

DIGITAL INFORMASJON KAN HA SKREMMENDE KORT LEVETID

BITS KAN FORSVINNE...

...ELLER ENDRE TILSTAND

LA OSS DRA NOEN TIÅR TILBAKE...

NASJONALBIBLIOTEKETS DIGITALE SAMLING ER MASSIV!

NETTARKIV

BILDER

GURI MALLA!

I STARTEN AV 2023 HAR VI...

14 000 TERABYTE

2+ MRD FILER

90+ ULIKE FORMATER

TEKST

LYD

LEVENDE BILDER

HVORDAN TA VARE PÅ ALT DETTE?

JEG VET! HØYREKLIKK +"LAGRE SOM"!

IKKE AKKURAT...

DIGITAL BEVARING ER Å BESKYTTE OG KUNNE FREMVISE DIGITALE FILER OVER TID!

ÅSSEN SPILLER JEG AV DETTE?

GAMLE INFORMASJONS-BÆRERE

JEG TRENGER WINDOWS 95!

AVHENGIG AV GAMMEL KJØREPLATTFORM

...MEN DET STØRSTE PROBLEMET ER AT BITS KAN FEILTOLKES

DIGITAL FIL

LESES AV...

PROGRAM

SOM KJØRER PÅ...

OPERATIV-SYSTEM

SOM KJØRER PÅ...

MASKIN

EN GANG I FREMTIDEN

I MOTSETNING TIL KILDER SOM...

LEIRTAVLER

PAPYRUS

HIEROGLYFER

PERGAMENT

DU TRENGER INGEN PROGRAMVARE FOR Å SE PÅ INNHOLDET!

WHOA

FOR Å BEVARE ÉN ENKELT FIL...

MÅ VI EGENTLIG BEVARE ET HELT ØKOSYSTEM!

HVA SÅ? DATAENE MINE LIGGER IO TRYGT
- ~~PÅ DISKETT~~
- ~~PÅ BACKUP-CD~~
- ~~PÅ GAMLE PC'EN~~
- ~~PÅ BACKUP-HARDDISK~~

I SKYEN!

SÅ LENGE DROPBOX, NETFLIX, GOOGLE, SPOTIFY, AMAZON OG MICROSOFT IKKE GÅR KONKURS, JA

NETT-BY

NORGE

TWITTER

DEL 2 – Hvordan gjør vi det?

LA OSS BEGYNNE MED NOEN...

PRINSIPPER:

MEN HVA KAN VI GJØRE, DA??

DIGITAL BEVARING FOR DUMMIES

TRODDE ALDRI DU SKULLE SPØRRE!

AKTIV BEVARING (I ET NØTTESKALL)

AVISER, LYDBØKER, BLOGGER, MUSIKK, FILM, ++

KAN DERE TA VARE PÅ DEG?

SÅ KLART!

METADATA!

DA SKAL VI UNDERSØKE DEG LITT!

ANALYSE:
- SJEKKSUM
- FILFORMAT
- FILSTØRRELSE
- STRUKTUR
++

STRUKTUR MAKRO ABBOTTEKINGER

DEN BRUKEREN SPØR

JEG FØLER MEG IKKE SÅ BRA...

IKKE SÅ RART, DU ER ET GAMMELT, LUKKET FORMAT

HER ER EN STERK KOPI!

ALLE MÅ PÅ REGELMESSIG HELSESJEKK!

HAR DU SAMME SJEKKSUM SOM SIST?

HAR DET KOMMET NYE OPPLYSNINGER OM DEG?

...OG ALT DOKUMENTERES I FILENS HELSEJOURNAL

METS

I DAG TRENGER IKKE MUNKER Å KOPIERE TEKSTER FOR HÅND SLIK DE GJORDE I MIDDELALDEREN

HVORDAN BLE DU SÅ FORT FERDIG??

SENDTE DET TIL NASJONAL-BIBLIOTEKET

...MEN DET FINNES FORTSATT MANGE "HIEROGLYFER" VI IKKE FORSTÅR

...OG VI KOMMER TIL Å TRENGE MANGE DIGITALE ROSETTA-STEINER

Å GJØRE INNHOLDET AVSPILLBART OVER TID, ELLER AKTIV BEVARING, ER LANGT MER TRICKY

VANSKELIGHETSGRAD
- ENKEL
- MODERAT
- VANSKELIG

YIKES!

Å BEVARE BITS, ELLER PASSIV BEVARING, ER DEN ENKLE DELEN AV JOBBEN

digitale arkiv

TUR I PARKEN!

SO FAR, SO GOOD!

BRUK VELDOKUMENTERTE OG ÅPNE FILFORMATER

HAR MAN IKKE DET...

...MÅ KANSKJE FILENE KONVERTERES

ANBEFALING
- .TIFF
- .WAV
- .FLAC
- .REAL AUDIO
- .FLASH

TA ALLTID VARE PÅ ORIGINALFILEN...

...OG SJEKKSUMMEN – FILENS DIGITALE FINGERAVTRYKK

DOKUMENTER ALLTID HVOR FILENE KOMMER FRA

NEW!

FH! INVRØMMER AT 56 ER SKADELIG – HELT TANT!

FAKE NEWS...?

...OG VET VI HVORDAN ORIGINALFILEN SÅ UT, KAN VI AVSLØRE DEEP FAKES

FOR Å IKKE LEGGE ALLE EGGENE I EN KURV

KAN VI TA NED RISIKO FOR TAP AV DATA

VED HJELP AV 3+2+2-REGELEN!

3 KOPIER

I TILFELLE ÉN AV DEM BLIR ØDELAGT

2 TEKNOLOGIER

TAPE + DISK

2 GEOGRAFISKE LOKASJONER

VENTOR OG HVAL FJELLMAGASINET

I TILFELLE KRIG, NATURKATASTROFER, SOLSTORMER, ++

Vegard Stoveland